
VACCINATIE TEGEN BAARMOEDERHALSKANKER

10 VRAGEN OVER DE VACCINATIE TEGEN BAARMOEDERHALSKANKER

De in 2009 gestarte vaccinatie actie tegen het humaan papillomavirus (HPV) dat baarmoederhalskanker (cervixcarcinoom) kan veroorzaken heeft de nodige onrust veroorzaakt en vragen opgeroepen. Door spookverhalen op internet heeft een aantal meisjes afgezien van vaccinatie. Hetgeen niet verstandig is. Hieronder wordt in 10 eenvoudige vragen uitgelegd hoe het in elkaar zit:

1. Wat heeft baarmoederhalskanker met het humaan papillomavirus (HPV) te maken?

Op de overgang van de vagina naar de baarmoeder ligt de baarmoedermond. Daar ligt een type cellen waarin kanker kan ontstaan. In die kankercellen is bijna altijd een HPV-besmetting te vinden. Er bestaan meer dan honderd typen HPV. Een stuk of vijftien stimuleren het ontstaan van kanker. In de westerse wereld zijn het vooral de typen 16 en 18. Die typen zitten in ongeveer 70 procent van alle baarmoederhalskankercellen. Waarom HPV van die riskante typen de kankergroei bevordert, is onbekend.

2. Krijg je van deze HPV-typen altijd baarmoederhalskanker?

Nee, bijna nooit. Ruim 80 procent van alle vrouwen (en mannen) heeft ooit in hun leven een HPV-besmetting met kankerbevorderende typen doorgemaakt. Maar van alle vrouwen in Nederland die doodgaan, sterft 0.3 procent aan baarmoederhalskanker.

3. Hoe raak je besmet?

HPV-besmetting lopen mensen vaak op als ze met seks beginnen, als ze met meerdere partners experimenteren. Daarom wil de regering vaccineren voordat je met seks begint.

4. Kun je HPV ook op andere manieren overbrengen?

Ja, via alle huid-huidcontact; mond, vinger, penis, noem maar op. Zelfs van een besmette natte handdoek kun je het oplopen. Maar de micro-wondjes die tijdens seks op de eikel en in de vagina ontstaan, verhogen waarschijnlijk de kans op besmetting.

5. Merk je dat je besmet bent?

Nee, van de HPV-typen (type 16 en 18) waar het in Nederland gebruikte vaccin Cervarix tegen beschermt, merk je niets. Andere seksueel overdraagbare HPV-typen zoals de HPV-typen 6 en 11 veroorzaken genitale wratten. Andere (niet seksueel overdraagbare) HPV-typen veroorzaken 'gewone' wratten.

6. Waarom worden jongens niet gevaccineerd tegen HPV?

Er is nog te weinig onderzoek naar gedaan en het is duur. Maar het is geen gek idee, want een man kan veel vrouwen tijdens seks besmetten en het vaccin beschermt niet volledig.

7. Zijn meisjes heel ziek geworden (of erger) na vaccinatie?

Nee. Er zijn nu honderdduizenden vrouwen gevaccineerd en enkele vrouwen stierven kort na vaccinatie; niet meer dan statistisch normaal is volgens de Amerikaanse organisatie die op de veiligheid van medicijnen let (FDA). Het vaccin is getest bij meisjes en vrouwen van 10 tot 25 jaar. Heel vaak (4 op de 5) krijgen die een pijnlijke rode arm waarin is geprikt. Meer dan 1 op de 10 krijgen spierpijn of hoofdpijn. Meer dan 1 op de 100 krijgen koorts, jeuk of huiduitslag.

8. Mogen meisjes zelf kiezen of ze de vaccinatie willen of niet?

Ja, volgens de wet mogen kinderen vanaf twaalf jaar zelf besluiten over een medische behandeling. Soms zijn ouders bijvoorbeeld principieel tegen vaccinatie of een bloedtransfusie terwijl kinderen die zelf wel willen.

9. Wat zijn de gevolgen als je je niet laat vaccineren?

Op korte termijn niet veel. Baarmoederhalskanker ontstaat pas jaren na de HPV-besmetting. Het is echt een ziekte van volwassen vrouwen. Vrouwen tussen de 30 en 60 jaar oud krijgen iedere vijf jaar een uitnodiging voor een uitstrijkje. Geen pretje; de dokter gaat met een soort borsteltje in je vagina en haalt wat cellen weg van de baarmoederhals voor laboratoriumonderzoek. Ongeveer 1 op de 10 vrouwen hoort dat er mogelijk iets verdachts is, of dat er geen beoordeling mogelijk is omdat de verkeerde cellen zijn afgenomen. Zelden is er een echt baarmoederhalskankeralarm.

10. Zijn uitstrijkjes dan vanaf nu niet meer nodig?

De uitstrijkjes blijven later nodig voor de meisjes die nu worden gevaccineerd, want het vaccin beschermt alleen tegen de twee HPV-typen die samen 70 procent van alle baarmoederhalskanker veroorzaken. Het zou veel handiger zijn als het vaccin tegen alle bij kanker betrokken HPV-typen beschermt; daar wordt ook aan gewerkt. Het huidige vaccin redt misschien over 20 jaar wel tientallen vrouwen per jaar van doodgaan door baarmoederhalskanker. Het blijft natuurlijk een heel gedoe, met tienduizenden meisjes die ieder jaar een oproep krijgen voor een prik. En dan ook nog die uitstrijkjes. Maar aan de andere kant: de meeste meisjes zijn al zo vaak gevaccineerd, die drie prikken kunnen er ook nog wel bij. En het kán later je leven redden, al is de kans groot dat je je voor niks laat prikken.